

Η φύση ως ένα καλλιτέχνημα στον Άγιο Μάξιμο! (Δημήτρης Ιωάννου)

/ [Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2bYvTFs>]

Αυτό που ενδιαφέρει πολύ τον Ομολογητή είναι να τονίσει την ιδέα της θαυμαστής έννομης τάξης του φυσικού κόσμου. Γράφει ότι η «κτίσις» «γίνεται κατήγορος η ίδια των ασεβών ανθρώπων». Τι εννοεί; Θέλει να διαφοροποιηθεί από την γλώσσα πολλών σύγχρονων φυσικών, σκεπτικιστικού προσανατολισμού, που ούτε λίγο ούτε πολύ, μας λένε ότι εφόσον αυτή είναι η δομή και η σύσταση της ύλης, τελικά, παν ό,τι υπάρχει, εξηγείται αναγωγικά με ντετερμινιστικό, περίπου, τρόπο, και έτσι δεν είναι σωστό να θαυμάζει κανείς την αρμονία του σύμπαντος, το γεγονός ότι αποτελεί, πράγματι, με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου, «κόσμο», στολίδι. Τα πάντα είναι τελικά προϊόν, ισχυρίζονται, αυτή την φορά, ανακόλουθα προς τον ντετερμινισμό, τυχαιότητας. Το αυτό περίπου έλεγε και ο δαρβινισμός, τουλάχιστον στα πρώτα στάδιά του, όταν όλη την θαυμαστή ποικιλομορφία του περιβάλλοντος απέδιδε στον λεγόμενο «αγώνα για την επιβίωση» και το «εξελικτικό πλεονέκτημα».

[μξ12](#) A small square box with a diagonal cross inside, indicating a missing image.

Ωστόσο, για άλλη μια φορά, η σύγχρονη βιολογία (και βέβαια τώρα πια και οι σύγχρονοι, μη χυδαίοι δαρβινιστές), με τον όρο «οικοσύστημα», μας καλούν να θαυμάσουμε την «έσωθεν», όπως είπαμε, τάξη και αρμονία του κόσμου. Δεν είναι «παλιομοδίτικο» να είσαι ταπεινός θεατής του ενάστρου ουρανού. Άλλωστε, η σύγχρονη καταστροφή των βιοτόπων, έκανε πια αναγκαίο στους επιστήμονες να εγκαταλείψουν την ουδέτερη γλώσσα, όταν μιλούν για τη φύση, και να προσεγγίσουν την καλλιτεχνική. Η περιβαλλοντική καταστροφή τους αναγκάζει να χρησιμοποιούν στρατευμένο τρόπο έκφρασης...

Περισσότερο να πούμε, ότι για τον Ομολογητή η φύση κηρύττει τον Δημιουργό, και αυτό δεν είναι καθόλου μια μεταφορική χρήση της γλώσσας. Οποιοσδήποτε έχει μάτια να δει, θα διδαχτεί από αυτήν – και είναι λανθασμένο ότι δηλώσεις του

τύπου «η φύση μας μεταδίδει μια μοναδική αίσθηση μεγαλείου, ωραιότητας και αρμονίας», είναι δήθεν μεταφορικές, ποιητικές, ή έστω αισθητικές. Για τον Μάξιμο είναι αυστηρή επιστήμη. Στο κάτω-κάτω, υπάρχει ένα κίνητρο για να καταγίνεται κανείς με την επιστημονική δραστηριότητα – και αυτό δεν μπορεί να είναι το χρήμα ή ο καριερισμός. Αν δεν νιώθει κανείς την ομορφιά και το «μυστήριο» του κόσμου, αν δεν το προσεγγίζει με εκείνη την ημικαλλιτεχνική, σχεδόν οραματική, και δημιουργική ματιά, που το προσέγγισε ο Αϊνστάιν, δεν πρόκειται πραγματικά να το ερμηνεύσει και να δώσει στην ανθρωπότητα, κατά την ρήση του Κουν, ένα νέο «επιστημονικό παράδειγμα». Χρειάζεται μικρή εξοικείωση με την γνώση της ιστορίας της επιστήμης για να καταλάβει κανείς πόσο φιλοσοφικές, ακόμη και θρησκευτικές, κοσμοθεάσεις, ευθύνονται για το μοντέλο της επιστήμης που έχουμε σήμερα. Όποιος νομίζει ότι αυτόματα τα «φυσικά δεδομένα» οδηγούν στην νέα επιστημονική θεωρία, υποβιβάζει τον επιστήμονα στο επίπεδο ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή...

Η φύση λοιπόν είναι ένα καλλιτέχνημα για τον Μάξιμο –«διδάσκει». Μπορεί ο σύγχρονος άνθρωπος να μην θέλει σε καμία περίπτωση να «διδάσκεται» από κάτι, καθώς, όπως φαίνεται, έχει αρνητική εμπειρία από τους παρελθόντες διδασκάλους του, αλλά ακριβώς για αυτό, έφτασε από την χρήση, στην κατάχρηση του κόσμου. Πώς, με τέτοιες προϋποθέσεις, να μην φτάσει κανείς να μην καταστρέφει, να μην μολύνει, να μην προσβάλλει τελικά το περιβάλλον; Η «οικολογική συνείδηση», αν απλώς επιπροστίθεται στην «καταναλωτική ασυνειδησία», δεν είναι αποτελεσματική. Πρέπει οπωσδήποτε να αποτελέσει οργανικό μέρος της όλης κοσμοθέασης του ανθρώπου, και αυτό είναι που επιθυμεί ο Μάξιμος.

Ο τελευταίος πιστεύει ότι ο άνθρωπος θα πρέπει να αντιμετωπίζει τον κόσμο με «ταπείνωση». Αυτή θα τον κάνει να στραφεί κατευθείαν προς τον Δημιουργό. Η ταπείνωση θα τον διδάξει να αναγνωρίσει την σοφία και την ωραιότητα του κόσμου, και θα γεννήσει αμέσως μέσα του τον θαυμασμό – οπότε η τέχνη και η πίστη θα προκύψουν αβίαστα.

[Συνεχίζεται]